

FIRST FACULTY OF MEDICINE
CHARLES UNIVERSITY IN PRAGUE

Technologie pro léčbu inzulínem

Jan Mužík

jan.muzik@lf1.cuni.cz

Centrum podpory aplikačních výstupů a
spin-off firem
1. LF UK

Moderní technologie v diabetologii
Zimní semestr 2017/18

IU – International Unit

- Jednotka dávky inzulínu: IU
  - insulin unit/international unit
- Množství, které je efektivně ekvivalentní působení $1/28.8$ (0.0347) mg lidského inzulínu
- V české wikipedii i jinde lze nalézt hodnotu $1/22\text{mg}$???
- Koncentrace inzulínu v balení se uvádí v IU např. $3\text{ml} = 300\text{ IU}$ (značení 100 IU/ml)

Inzulínoterapie

- Pro T1DM nepostradatelná
- Čím dál agresivnější léčba i u T2DM nebo gestačního diabetu
- režimy:
  - MDI
    - Multiple Daily Injections
    - Inzulínové pero
    - Většinou kombinace rychle a pomalu působícího inzulínu
    - Premixy
  - CSII
    - Continuous subcutaneous insulin infusion
    - Inzulínová pumpa
    - bolus (jídlo, korekce vysoké glykémie) vs. bazál (individuální nastavení kontinuální dodávky inzulínu v hodinových intervalech)

Inzulinoaterapie

- Neinvazivní aplikace – okrajové použití či experimentálně
  - Inhalátory – převážně pro T2DM
  - Proudové injektory
  - Transdermální aplikace
    - Náplasti
    - Iontoforéza
    - Ultrazvuk
  - Intranazální a bukální aplikace

Tryskový aplikátor

- **Insujet** – tryskový aplikátor
  - inzulín proniká do podkoží pod vysokým tlakem pomocí trysky s průměrem 0,15 mm
  - alternativa pro pacienty s fobií z jehel

Inhalační dávkovače

- **Afrezza**
  - Zejména pro T2D
  - Inhalace a vstřebávání skrz plíce POUZE **krátkodobě působícího inzulínu v prášku** pro pokrytí potřeby během jídla (u T1D nutno kombinovat s dlouhodobě působícím inzulínem subkutánně)
  - 3 druhy cartridge: 4, 8, 12 IU – jejich kombinací se vytvoří požadovaná dávka inzulínu

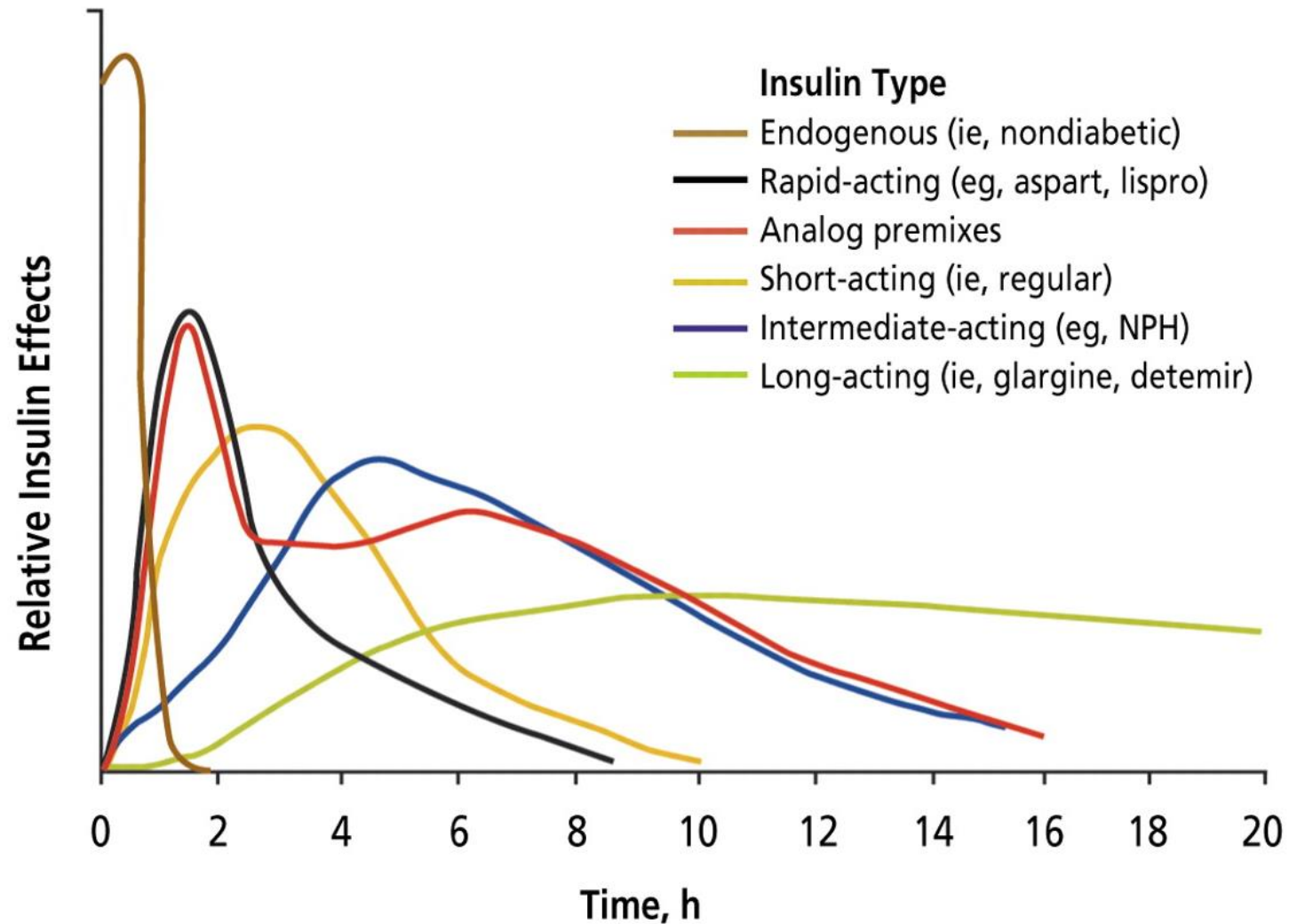
Typy insulínu (analog)

- Základní rozdělení viz tabulka vpravo
- Ultra-long acting až 48h – variabilní čas aplikace v rámci dne
- Pre-mix M/N
  - Střední/rychlý
  - Např 70/30
  - Složený bolus pro uživatele insulinových per
- Pumpy používají pouze rapid acting

Type	Brand Name	Onset (length of time before insulin reaches bloodstream)	Peak (time period when insulin is most effective)	Duration (how long insulin works for)
Rapid-acting	Humalog Novolog Apidra	10 - 30 minutes	30 minutes - 3 hours	3 - 5 hours
Short-acting	Regular (R)	30 minutes - 1 hour	2 - 5 hours	Up to 12 hours
Intermediate - acting	NPH (N)	1.5 - 4 hours	4 - 12 hours	Up to 24 hours
Long-acting	Lantus Levemir	0.8 - 4 hours	Minimal peak	Up to 24 hours

Typy insulinu

Insulinová pera

- Režim „dlouhý“ a „krátký“ inzulín
  - „dlouhý“ (bazál) - velká dávka dlouhodobě působícího inzulinu
  - „krátký“ (bolus) – dávka rychle působícího inzulinu na pokrytí jídla a korekce vysoké glykémie

Pokročilé vlastnosti

- Pero s pamětí – datum, čas, hodnoty posledních X dávek
- Bluetooth rozhraní – přenos dat do mobilní aplikace

Pero s pamětí

- Pacienti často zapomínají, zda si vůbec aplikovali inzulin
→ Vynechání dávky X předávkování

pendiq

intelligent diabetes care

- Paměť s posledními 1000 injekcemi (datum, čas, dávka)
- dávkování po 0.1IU
- dobíjecí přes USB
- přenos dat přes Bluetooth do mobilní aplikace
- motorem poháněné dávkování (1.6IU/s)
- alarmy
  - nízký stav baterie
  - dochází inzulin
  - ucpání jehly

Pera s Bluetooth

InPen (Eli Lilly)

Bee (Vigilant™)

Alternativy pro pacienty s fóbií z jehel

- **NovoPen PenMate** – jehla je zakryta speciálním pouzdrům a zavádí se přes přídatné tlačítko

Alternativy pro zrakové postižené

- Velký displej
- Zvukové efekty – hlasité cvakání

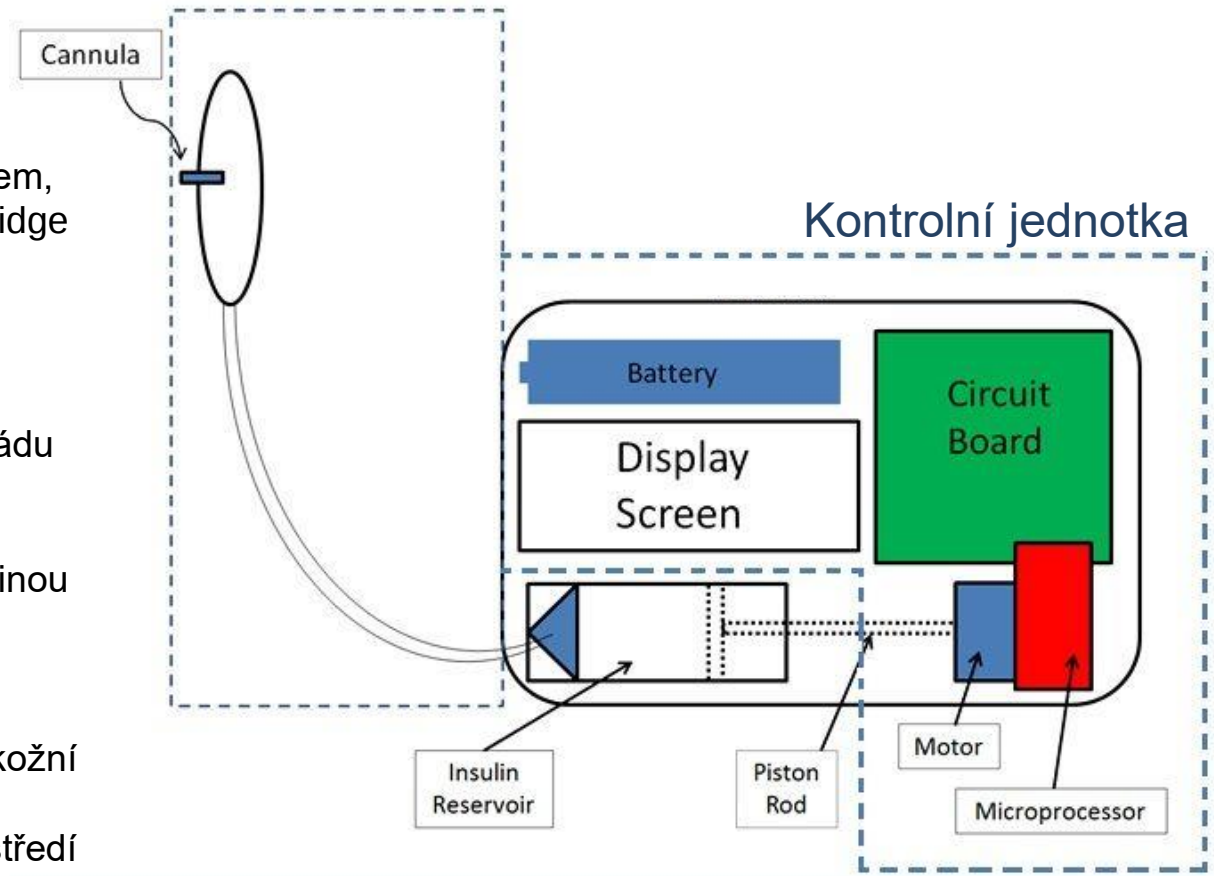
Inzulínová pumpa

- Zařízení pro průběžnou aplikaci inzulínu do podkoží s možností regulace dle aktuální situace
- Novější technologie, od r. 1963
- Základní uspořádání
  - Řídicí jednotka, display - datamanager
  - Krokový motor, převody, píst
  - Kanyla
  - Katetr
- Existují rovněž patch-pumpy – nalepovací, vše v jednom (řídicí jednotka je oddělná)

Infuzní set

- Krokový motor posouvá pístem, který vytlačuje inzulin z cartridge do infuzního setu
- **Kontrolní jednotka:**
  - Kontrola pozice pístu
  - Dávkování inzulinu v řádu 0.01 IU
- **Rezervoár (cartridge):**
  - Uchovává inzulin, většinou 2-3 ml (200 - 300 IU)
- **Infuzní set:**
  - Kanyla – trubička se zaváděcí jehlou – podkožní zavádění
  - Katétr (hadička) – prostředí pro přenos inzulinu z cartridge do kanyly

Inzulínové pumpy dostupné v ČR

1. Medtronic (MiniMed 640G)
2. Roche (Accu-chek Insight)
3. J&J (Animas Vibe)
4. SOOIL (Dana Diabecare R)
5. mylife Diabetescare (Ypsopump)

Možné pokročilé funkce

- propojení s glukometrem
- bolusový kalkulátor
- zobrazení aktivního inzulínu
- nastavení různých bazálních profilů
- Bluetooth rozhraní – komunikace s glukometrem/data managerem/mobilní aplikací
- propojení s CGM
- alarmy

Dálkové ovládání pumpy

- glukometr/data manager
  - Contour Plus Link 2.4 (Medtronic)
    - glukometr
    - při propojení s CGM automatická kalibrace senzoru
    - posílání manuálního bolusu na dálku
  - Accu-Chek Insight handset (Roche)
    - glukometr, diabetický deník
    - lze plně ovládat pumpu
    - zobrazení informací o pumpě
    - využití bolusového kalkulátoru bez nutnosti vytahovat pumpu

Komunikační rozhraní

- Minimed 640G ↔ Contour Plus Link 2.4m
– *IEEE 802.15.4 protocol*
- Accucheck Insight ↔ Accucheck Insight Headset
– *Bluetooth*
- Dana Diabecare R ↔ Windows Mobile/Android
– *Bluetooth*

HROZBY??

„Patch“ pumpy

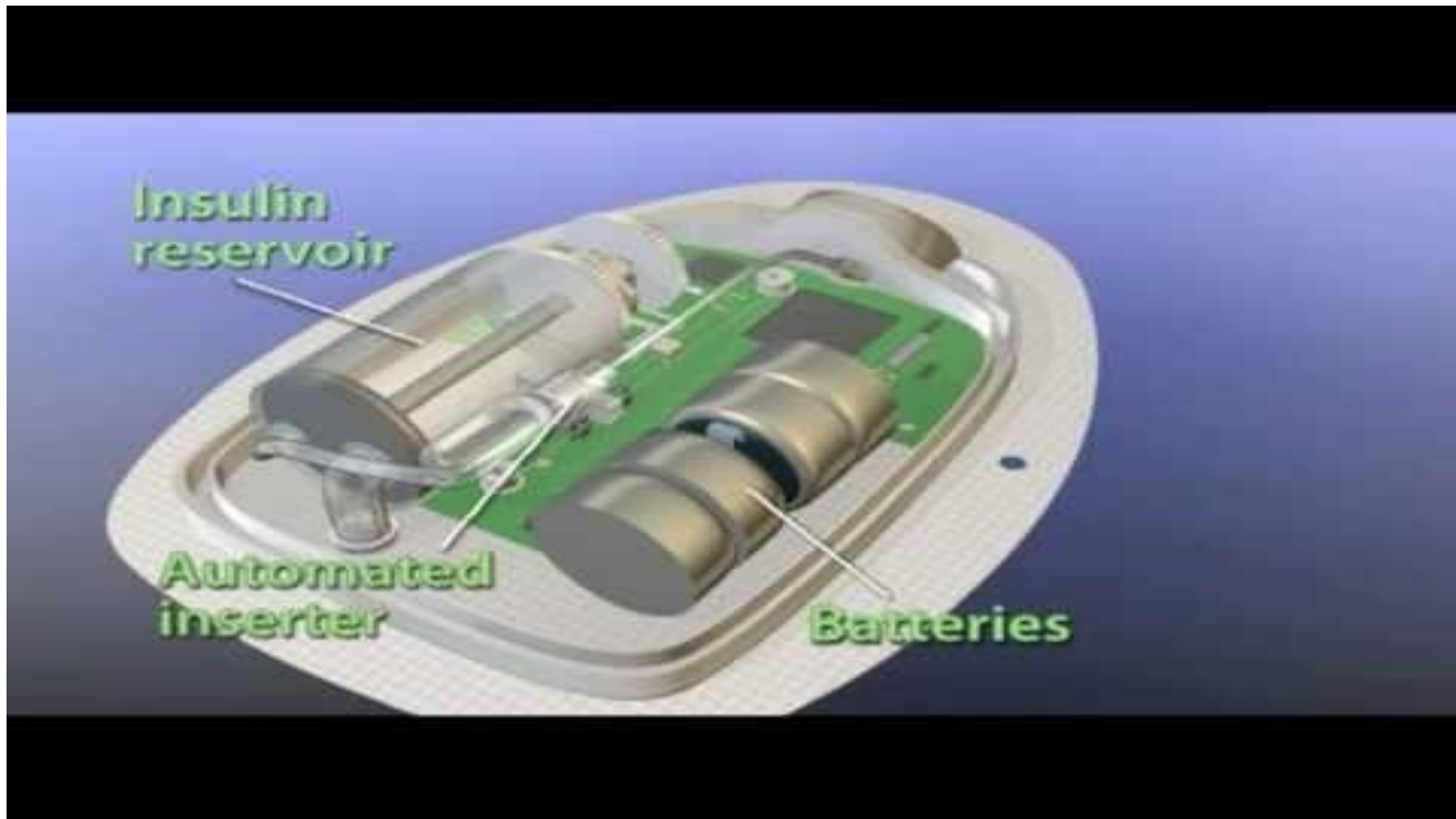
- **OmniPod**

- Pumpa přilepená přímo k tělu (obdobně jako CGM senzor)
-> systém bez hadičky
- Kapsle („Pod“) je jednorázová s prázdným rezervoárem, který je nutno před aplikací naplnit inzulínem pomocí stříkačky, která je součástí jednorázového setu
- Rezervoár pro max 200IU
- Výměna po 3 dnech
- Voděodolná
- Váha: 25g bez inzulínu

OmniPod – jak to funguje...

Bolusové kalkulátory

- Podrobněji bude probráno ve 3. přednášce
- Funkce pro doporučení dávky insulinu
- Důležité parametry:
  - ISF – insulin sensitivity factor
  - CIR – carbohydrate insulin ration
  - BOB – bolus on board
  - COB – carbohydrates on board

Exporty dat insulinové pumpy

- Podrobněji bude probráno ve 3. přednášce
- Důležité pro offline zpracování – např. v případě potřeby kombinace s jinými typy dat
- Neexistuje standard, každý výrobce má svůj formát: převážně XML nebo CSV
- Částečně vhodné pro automatizované zpracování
- Reverse engineering, specifikace formátu exportu nejsou veřejně dostupné

Ukázka XML exportu Animas

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<DIARY>
  <DIARYINFO Ver="2.00" Dt="2013-12-18" Tm="16:21" EnBgUnit="1" EnCarbUnit="0" HasPump="1" InsulinHeader1="1" InsulinHeader2="2" InsulinHeader3="3"/>
  <PATIENT ID1="Peterková" ID2="Karolína" ID3="1993-01-01" ID3isDate="1" ID4="002"/>
  <METERINFO Cnt="1">
    <METER Name="Performa C" SN="20064261" Dt="2013-12-18" Tm="16:16" ModelType="676"/>
  </METERINFO>
  <PUMPINFO Cnt="1">
    <PUMP Name="Combo" SN="10165287" Dt="2013-12-18" Tm="16:18" ActiveProf="1">
      <IPPROFILE Name="1" IUday="25.50">
        <IPTIMESLOT Number="1" IU="1.20"/>
        <IPTIMESLOT Number="2" IU="0.90"/>
      </IPPROFILE>
      <BG Dt="2013-10-27" Tm="18:33" Gl="9.4" Ca="36" Vs="7" Di="0"/>
      <IP Dt="2013-10-27" Tm="18:35" Ba="5.50" Tc="1" Fl="1" Vs="1155" Ev="0" Bo="1" Di="0">
        <BOLUS Type="1" Val="5.5"/>
      </IP>
      <IP Dt="2013-10-27" Tm="20:00" Br="1.00" Pr="1" Vs="13" Ev="0" Bt="1" Di="0"/>
      <IP Dt="2013-10-27" Tm="20:31" Br="1.70" Pr="1" Rc="170.00" Du="120" Tc="2" Fl="128" Vs="1261" Ev="0" Bt="1" Di="0"/>
      <IP Dt="2013-10-27" Tm="22:31" Br="1.00" Pr="1" Fl="48" Vs="141" Ev="0" Bt="1" Di="0"/>
      <IP Dt="2013-10-28" Tm="04:56" Br="1.00" Pr="1" Fl="48" Vs="141" Ev="0" Bt="1" Di="0"/>
      <BG Dt="2013-10-28" Tm="07:15" Gl="11.2" Ca="40" Vs="7" Di="0"/>
      <IP Dt="2013-10-28" Tm="07:17" Ba="8.00" Tc="1" Fl="1" Vs="1155" Ev="0" Bo="1" Di="0">
        <BOLUS Type="1" Val="8"/>
      </IP>
      <IP Dt="2013-10-28" Tm="14:07" Br="1.20" Pr="1" Fl="48" Vs="141" Ev="0" Bt="1" Di="0"/>
    </PUMP>
  </PUMPINFO>
  <SETTINGS EnBgUnit="1">
    <range HyperLmt="10" ShowHyperLmt="0"/>
    <timerange PeriodType="0" ScrollType="3"/>
    <styles Trend="1" Day="1" Week="1"/>
    <status HypoRiskPerWeek="0.5" HypoUseLbgi="1" HypoUsePerWeek="1" MeanHiRd="10" TgRngTo="7.8" TgRngFrom="4.2" HypoLmt="3.9" VarRelHi="50" VarRelLo="33">
      <timeblock B0="05:30:00" B1="08:00:00" B2="11:00:00" B3="12:30:00" B4="17:00:00" B5="18:30:00" B6="21:30:00" B7="00:00:00"/>
    </status>
  </SETTINGS>
  <CHECK CRC="9287"/>
</DIARY>
```


Ukázka CSV exportu Medtronic

Soubor exportu dat z Medtronic Diabetes CareLink Personal (v1.0.1) ;

INFO O PACIENTOVÍ ;

Jméno;xxx xxx ;

Rozsah zprávy;12.03.2014;do;15.04.2014;;

INFO O ZAŘÍZENÍ ;

Pumpa;;Paradigm Veo - 554;#658116;Změny času: 2 ;

Senzor;;Použitý; ;

Čas exportu dat;15.04.2014 11:37 ;

DATA O ZAŘÍZENÍ (8575 záznamy);

Rozsah dat;12.03.2014 9:59;do;15.04.2014 10:38 ;

Rejstřík;Datum;Čas;Časový otisk;Nový čas přístroje;Naměřená hodnota glykémie (mmol/l);ID propojeného glukometru;Objem dočas.

bazální dávky (J/hod);Typ dočasné bazální dávky;Trvání dočasné bazální dávky (hh:mm:ss);Typ bolusu;Vybraný objem bolusu (J);Vydaný objem bolusu (J);Naprogramované trvání bolusu (hh:mm:ss);Typ plnicího bolusu;Vydaný objem plnicího bolusu

(J);Zastavení;Přetočení;Odhad funkce Bolus Wizard (J);Vysoká cílová GL funkce Bolus Wizard (mmol/l);Nízká cílová GL funkce Bolus

Wizard (mmol/l);Sachar. poměr funkce Bolus Wizard (gramy);Citlivost na inzulin. funkce Bolus Wizard (mmol/l);Vstupní sachar. funkce Bolus

Wizard (gramy);Vstupní GL funkce Bolus Wizard (mmol/l);Odhad korekce funkce Bolus Wizard (J);Odhad jídla funkce Bolus Wizard

(J);Aktivní inzulin funkce Bolus Wizard (J);Alarm;Kalibrační GL senzoru (mmol/l);Glukóza naměřená senzorem (mmol/l);Hodnota ISIG;Celk.

denní dávka inzulinu (J);Typ Raw;Hodnoty Raw;Číslo Raw;Odeslání čísla Raw;Raw- Čís. sekvence;Typ zařízení Raw

1;12.03.2014;9:59:00;12.03.2014

9:59;;;;SensorTimestamp;TIMESTAMP_TYPE=gap;12816115566;53143623;8575;Paradigm Veo - 554

2;12.03.2014;10:07:00;12.03.2014 10:07 ;;;0;ResultDailyTotal;AMOUNT=0,

CONCENTRATION=null;12816110075;53143623;3084;Paradigm Veo - 554

3;12.03.2014;10:07:02;12.03.2014 10:07 ;;;BasalProfileStart;PATTERN_NAME=standard, PROFILE_INDEX=0, RATE=0,

START_TIME=0, ACTION_REQUESTOR=pump;12816110105;53143623;3114;Paradigm Veo - 554

4;12.03.2014;10:07:03;12.03.2014 10:07 ;;;Chyba přeprogramování (61);;;AlarmPump;RAW_TYPE=61, RAW_MODULE=26,

LINE_NUM=1436;12816110104;53143623;3113;Paradigm Veo - 554

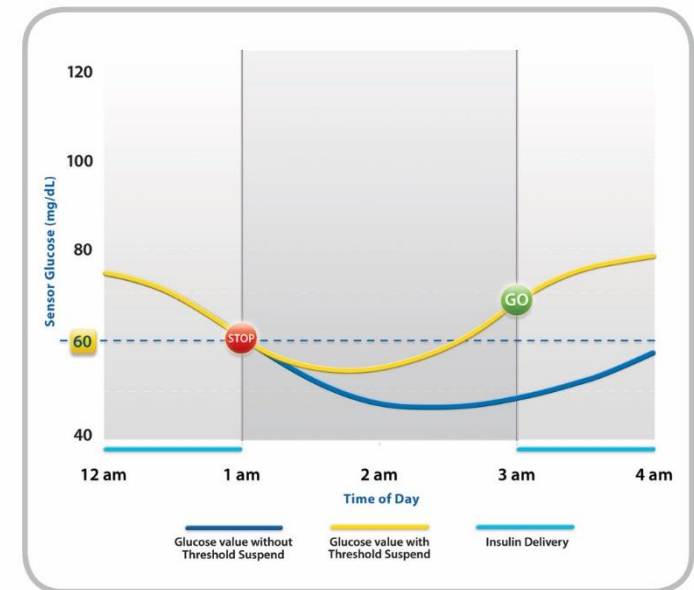
Propojení pumpy a CGM

- SAT – sensor augmented therapy
- Aktuální trend – krok k uzavřené smyčce
- Řízení bazální dávky insulinu podle aktuální glykémie z CGM
- Ideální pro udržení stabilní glykémie během spánku – není pohyb, není příjem sacharidů
- Kombinace výrobců pumpa x CGM dostupné v ČR
  - Accu-chek: nic
  - Animas: Dexcom
  - Dana Diabecare R: nic
  - Medtronic MiniMed 640G/670G: senzor Enlite

Low Glucose Suspend

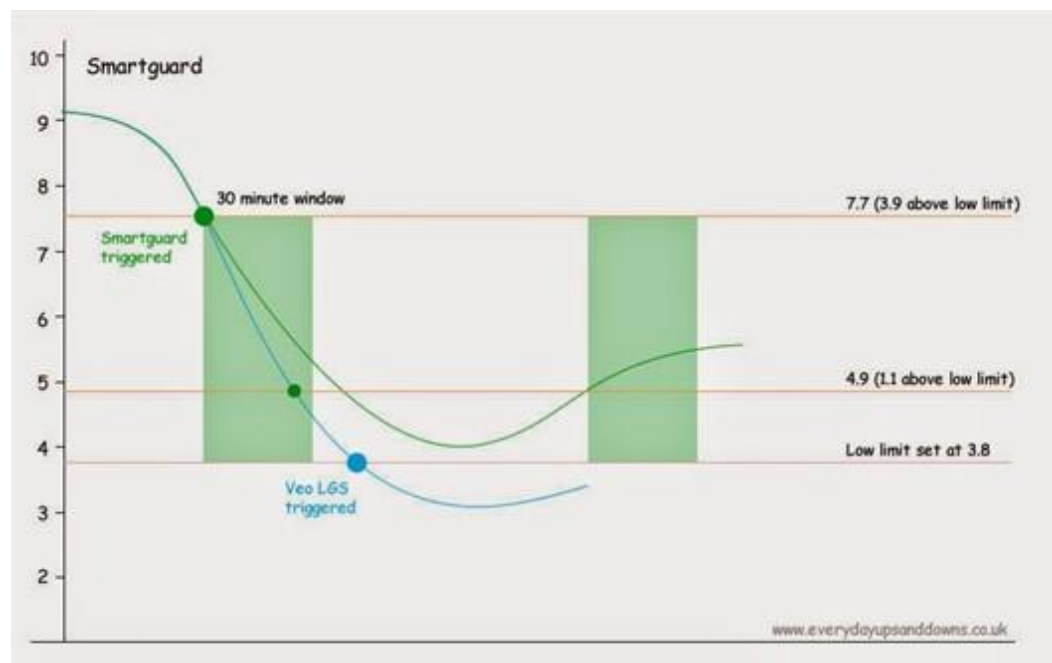
- Zásadní komplikace - zpoždění
  - Zpoždění CGM
  - Zpoždění akce insulínu
- Aktuálně používané režimy:
  - Pouze ochrana před hypoglykemií
  - Insulin lze pouze dodat
- Low Glucose Suspend
  - Dávkování insulínu je zastaveno (suspend) pokud aktuální glykémie klesne pod určitou hranici
  - Po nárůstu glykémie zpět je dodávka insulínu obnovena

Predictive Low Glucose Management

- Snaha, aby hypoglykemického prahu vůbec nebylo dosaženo
- Při poklesu glykémie pod určitou mez, redukce bazálu
- Při poklesu pod druhou (nižší mez), zastavení insulinu

FIRST FACULTY OF MEDICINE
CHARLES UNIVERSITY IN PRAGUE

Děkujeme za pozornost!

Jan Mužík

jan.muzik@lf1.cuni.cz

Centrum podpory aplikačních výstupů a
spin-off firem
1. LF UK

Pokročilé technologie v diabetologii
Zimní semestr 2016/17